

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на енергетиката

МИНИСТЕРСТВО НА ЕНЕРГЕТИКАТА
София 1000, ул. "Триадича" №9
Регистрационен индекс и дата

E-02-00-18/04.03.
2021

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
№ 154-06-171
05 / 03 2021

55
17
Ж

ЧРЕЗ

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО

Г-Н ЮЛИАН АНГЕЛОВ

НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
ОТ ПГ „ОБЕДИНЕНИ ПАТРИОТИ“
В 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Към Ваш изх. № 154-06-171/18.02.2021 г.

ПИСМЕН ОТГОВОР НА ВЪПРОС

ОТНОСНО: провеждане на тръжни процедури за осигуряване на допълнителни услуги по Закона за енергетиката

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АНГЕЛОВ,

Във връзка с постъпил в Министерството на енергетиката (МЕ) парламентарен въпрос, вх. № E-02-00-18/18.02.2021 г., предоставям на Вашето внимание следната информация:

На основание чл. 4, ал.2, т.4 от Закона за енергетиката (ЗЕ), правомощията на министъра на енергетиката са свързани с определяне на задължителни показатели за степента на надеждност на снабдяването с електрическа енергия, както и мерки за

покриването им. Съгласно разпоредбите на Закона за енергетиката, дейностите по оперативно планиране, координиране и управление на електроенергийната система, в това число и осигуряването на резерв за системата, са изцяло в компетенциите на "Електроенергийния системен оператор" ЕАД (ЕСО ЕАД). В тази връзка, за целите на настоящия отговор, беше изискана информация от ЕСО ЕАД, въз основа на която Ви информирам следното:

Механизмът за задействане на студен резерв е въведен в българското законодателство през 2003 г., чрез Закона за енергетиката. При липса на либерализация и борсов пазар към онзи момент, това е бил единственият начин за гарантиране адекватността на електроенергийната система. Съгласно политика №3 на ENTSO-E, резервът за електроенергийната система, следва да бъде равен на най-голямата единична базова мощност, която за България е 1000 MW.

С насоки на Комисията за енергийно и водно регулиране (тогава ДКЕВР) студен резерв е бил предоставян на ТЕЦ Бобов дол и на три блока от ТЕЦ Варна. С промени в Закона за енергетиката от 2013 г. студеният резерв започва да се набавя, чрез провеждане на тръжни процедури. На тези тръжни процедури през различните години участие са вземали, респективно резерв за системата са осигурявали НЕК ЕАД, ТЕЦ Русе, ТЕЦ Бобов дол, ТЕЦ Варна, ТЕЦ Марица Изток 2, ТЕЦ Видахим, ТЕЦ Свищов, ТЕЦ Брикел, ТЕЦ Перник, ТЕЦ Марица 3 и ТЕЦ Биовет. От 2018 г. в тръжните процедури се включват и големи консуматори на електрическа енергия, като по отношение на осигуряването на резерв участие са заявили и са допуснати Мини Марица Изток ЕАД и Стомана Перник.

През 2020 г. бяха направени законодателни промени в Закона за енергетиката, съгласно които търговете за поддържане на енергийни мощности в студен резерв отпаднаха. С направените законодателни изменения се регламентира студеният резерв да се възлага въз основа на доклад на ЕСО ЕАД, само при необходимост на кондензационна топлеелектрическа централа с най-голяма инсталирана мощност в страната (на тези изисквания отговаря ТЕЦ Марица Изток 2). В изпълнение на приетите разпоредби, считано от август 2020 г., ЕСО ЕАД не е организиран търгове за студен резерв, съответно не се е разплащал за разполагаемост за студен резерв. Тези разпоредби са в сила за периода от 1 август 2020 г. до пълната либерализация на пазара на електрическа енергия на едро, но не по-късно от 1 юли 2021 г.

Съгласно Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията относно насоки за експлоатация на електропреносните системи, фокусът на операторите на преносни мрежи е изцяло върху резервите в реално време, а именно тези за регулиране на честотата и обменните мощности.

В тази връзка, в изпълнение на Регламент (ЕС) 2017/1485, беше извършена промяна в Закона за енергетиката, съгласно която считано от 02.02.2021 г. студеният резерв е

премахнат и механизмът за резервиране е приведен в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2017/1485. Считано от 02.02.2021 г. Електроенергийният системен оператор осигурява необходимите резерви чрез сключване на договори за допълнителни услуги на пазарен принцип - след проведен търг. Тоест следва да се отбележи изрично, че съгласно Закона за енергетиката и в изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2017/1485, студен резерв не се предоставя, респективно ЕСО ЕАД не заплаща разполагаемост на нито една централа, която не работи и стои в готовност.

В изпълнение на европейската нормативна уредба и с цел осигуряване на пълна прозрачност и публичност, ЕСО ЕАД разработи тръжни правила и електронна платформа за провеждане на електронни търгове, съгласно Регламент (ЕС) 2017/1485, свързани с осигуряването на първично регулиране на честотата, автоматично и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности.

Целият процес по преквалификация/тестове, регистриране и провеждане на тръжните процедури е детайлно разписан на сайта на ЕСО ЕАД – раздел „Електроенергиен пазар“, секция „Допълнителни услуги“, подсекция „Тръжна платформа“. Тези резерви могат да се предоставят само от мощности с бърза синхронизация към електроенергийната система като например ВЕЦ и от термични мощности в работа, а не такива, които не работят.

Първите публични тръжни процедури за осигуряване на резерви за първично регулиране на честотата, автоматично и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности за месец януари 2021 г. , бяха проведени в периода 18.12.2020 – 23.12.2020 г.

Регистърът и резултатите от тръжните процедури са публично достъпни на сайта на ЕСО ЕАД, като обемът на информацията е в съответствие с Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията от 14 юни 2013 година за представяне и публикуване на данни на пазарите за електроенергия и за изменение на приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета.

В резултат на проведените тръжни процедури приблизително 79% от услугите за първично регулиране и автоматично и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности, се осигуряват от НЕК ЕАД (в качеството му на агрегатор включващ водноелектрически централи, ТЕЦ "Марица изток 1" и ТЕЦ "Марица изток 3") и от ТЕЦ "Марица Изток 2".

ЕСО ЕАД е предоставил на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) детайлна информация от проведените търгове, доколкото съгласно чл.21, ал.1, 8а от Закона за енергетиката КЕВР е институцията определяща разходите за допълнителни услуги, съответно и контролен орган съгласно Закона за енергетиката.

Всеки участник, класиран на тръжна процедура за предоставяне на допълнителни услуги подлежи на проверка от страна на ЕСО ЕАД в реално време за качествено им предоставяне, в т.ч. дали блоковете, предоставящи резерв имат търговски график за доставка въз основа на сключени сделки на Българска независима енергийна борса.

Следва да се отбележи, че тръжните процедури са отворени за всички производители, потребители и агрегатори, които преминат успешно съответните тестове, за различните видове резерви, а именно първично регулиране на честотата активирано в рамките до 30 секунди и вторично автоматично и ръчно регулиране на честотата и обменните мощности активирани в рамките до 15 минути.

С уважение,

ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА
Министър на енергетиката

